

WĘDRÓWKI PO GMINIE TRZEMESZNO

DROGIE DZIECI!

Drogie Dzieci, Drodzy Rodzice!

Oddajemy w Wasze ręce niezwykle kolorowaną z zagadkami, prezentującą najpiękniejsze zakątki gminy Trzemeszno. Dowiedziecie się z niej, jak można aktywnie spędzać czas w naszej gminie, a także które miejsca są szczególnie warte odwiedzenia. Poznacie trzemeszeńskie legendy oraz dowiedziecie się, jak zachować bezpieczeństwo podczas wypoczynku w tym niezwykle pięknym miejscu.

Zachęcamy Was, drodzy Rodzice, do spędzania czasu ze swoimi pociechami - czytania im tekstów umieszczonych nad rysunkami oraz pomocy przy rozwiązywaniu zagadek. Mamy nadzieję, że wspólna zabawa zaowocuje poznaniem atrakcji i walorów turystycznych gminy Trzemeszno, a także zachęci Was, drodzy Rodzice, do dzielenia się swoją wiedzą i doświadczeniem.

Wydawca:

Ilustracje: Ewelina Dziechciarz
Koncepcja: Edyta Kubiak
Korekta tekstów: Edyta Kubiak,
Marta Mularczyk-Leśniak
Skład: Grzegorz Leśniak

Urząd Miejski Trzemeszna
ul. Dąbrowskiego 2
62-240 Trzemeszno
www.trzemeszno.pl
<https://www.facebook.com/Gmina-Trzemeszno/>
e-mail: sekretariat@trzemeszno.pl
tel. 61 415 43 06

ISBN: 978-83-64909-63-4

Cześć Dzieci! Mam na imię Kosynierka i opowiem Wam dzisiaj co nieco o Gminie Trzemeszno. Na początek kilka słów o tym, kim byli „kosynierzy”?

Byli to żołnierze uzbrojeni w postawione na sztorc kosy. Oddziały kosynierów, najczęściej złożone z chłopów, pojawiły się w czasie insurekcji kościuszkowskiej (1794). Wbrew temu co można pomyśleć, była to groźna broń. Oddział 300 kosynierów przesądził o wygranej Polaków w bitwie pod Racławicami. Kosynierzy walczyli także w innych powstaniach narodowych: listopadowym i styczniowym oraz podczas Wiosny Ludów. Trzemeszno ma również swoich kosynierów.

W czasie Wiosny Ludów nasze miasto było ważnym ośrodkiem powstańczym. Zgromadziły się tutaj znaczne siły powstańcze, w tym oddziały kosynierów, a 10 kwietnia 1848 roku miała miejsce bitwa powstańców z wojskami pruskimi. Kosynierów upamiętnia tytuł naszego czasopisma „KOSYNIER”, natomiast na cmentarzu na mogile powstańców z 1848 roku możecie zobaczyć symbolicznie skrzyżowane kosy.

Zadanie: Spróbuj narysować Kosynierka według schematu przedstawionego na rysunku, a następnie starannie pokoloruj go kredkami lub pisakami.

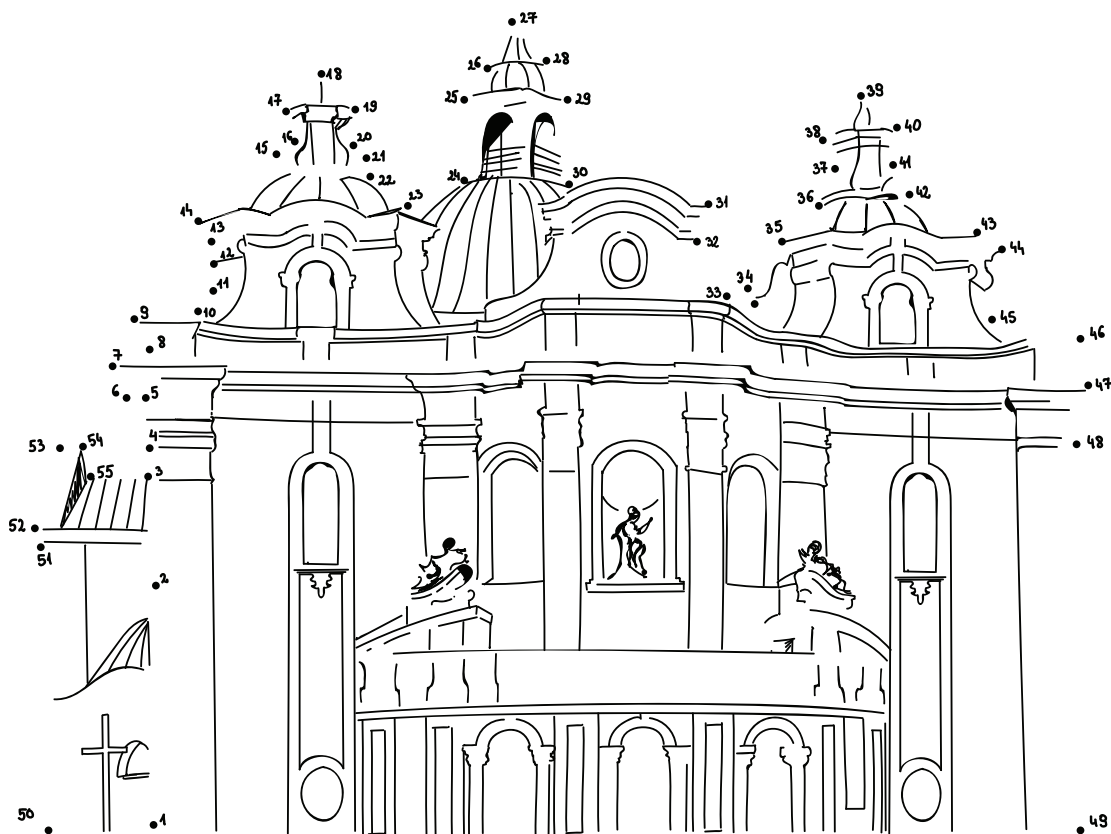

GMINA TRZEMESZNO

Okolice Trzemeszna położone są w Wielkopolsce w najwyższej części Pojezierza Gnieźnieńskiego i samym centrum Szlaku Piastowskiego.

Charakteryzują się różnorodnymi formami krajobrazu zgromadzonymi na niewielkim obszarze i pamiątkami związanymi z tysiącletnią historią Polski.

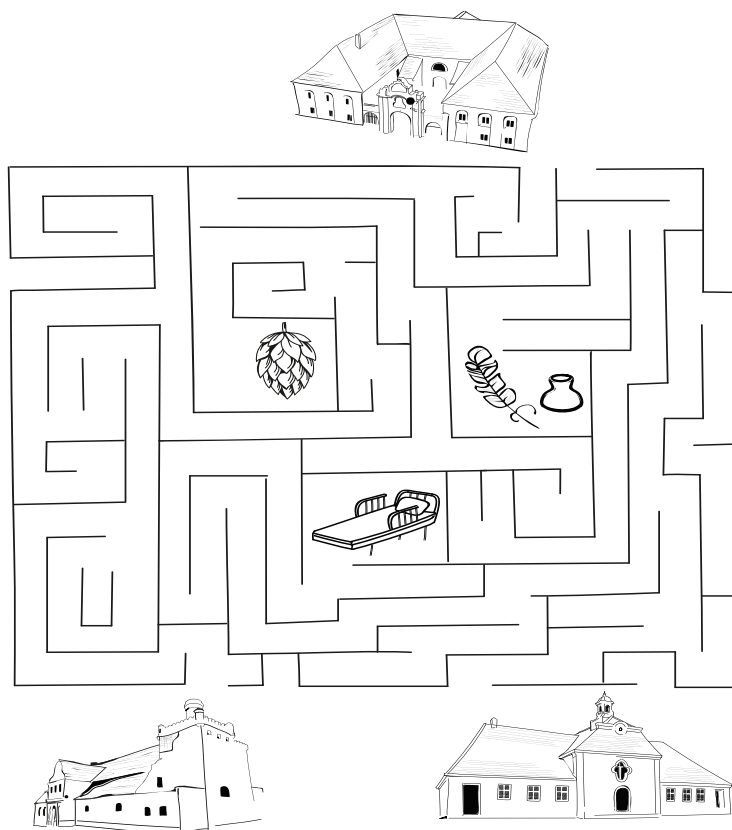
Zadanie: Połącz kropki od 1 do 55, aby zobaczyć najważniejszy zabytek Trzemeszna, a następnie pokoloruj obrazek. Czy wiesz, jaki zabytek znajduje się na ilustracji?

Gmina Trzemeszno to miejsce, gdzie znajdują się zabytki pełniące bardzo ważną rolę dla społeczeństwa zarówno w przeszłości, jak i dzisiaj.

W pobliżu kościoła usytuowany jest tzw. **Alumnat**. To tutaj znajdowało się - utworzone przez Opata Michała Kosmowskiego, kolegium - szkoła średnia, z której wyrosło wielu znakomitych absolwentów i wychowanków. Ciekawym budynkiem jest również **Zespół poszpitalny św. Łazarza**, który służył jako szpital, sierociniec, alumnat dla młodzieży nieszlacheckiej i dom starców. Budynek przeszedł generalny remont i dziś zachwyca swoim wyglądem. Obecnie mieści się w nim **Środowiskowy Dom Samopomocy**. Przy Jeziorze Trzemeszeńskim znajduje się kompleks zabytkowy - browar i lodownia, w którym produkcję piwa prowadzono do końca II wojny światowej.

Zadanie: Spróbuj przejść labirynt i dowiedz się, z jakimi miejscami związane są następujące przedmioty: kałamarz i pióro, łóżko szpitalne, chmiel.

GMINA TRZEMESZNO

Trzemeszno to miasto siedmiu placów - cztery z nich poświęcone zostały znanym i zasłużonym trzemesznianom. Jednym z nich był **Hipolit Cegielski** – pedagog, publicysta, przemysłowiec, działacz społeczny, urodzony w Ławkach.

Drugi to **Jan Kiliński** – urodzony w Trzemesznie szewc, pułkownik, bohater insurekcji kościuszkowskiej.

Trzeci z kolei plac, to plac poświęcony opatowi **Michałowi Kościeszy Kosmowskiemu** – z jego fundacji powstało wiele zabytków, jak Bazylika i Alumnat znajdujące się przy placu.

Najnowszy plac, to plac utworzony w 2018 r. Nosi imię **Jędrzeja Moraczewskiego** – pierwszego premiera II Rzeczypospolitej, urodzonego w Trzemesznie.

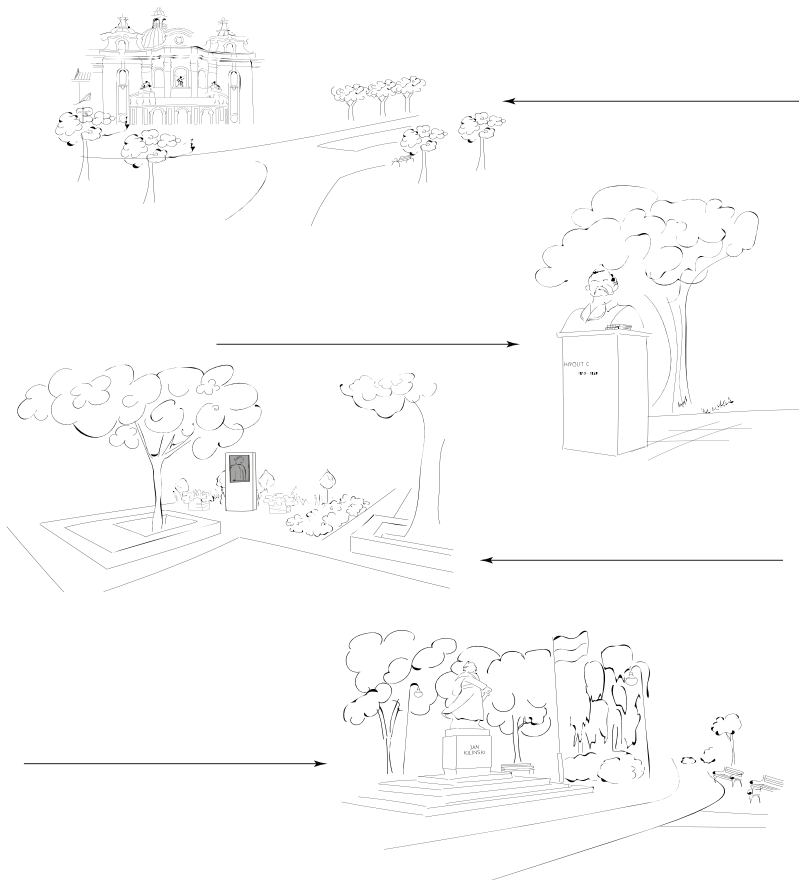
Zadanie: Na podstawie rysunków odgadnij nazwy placów i wpisz je w wyznaczone miejsca (tylko nazwiska bohaterów).

KILIŃSKI

MORACZEWSKI

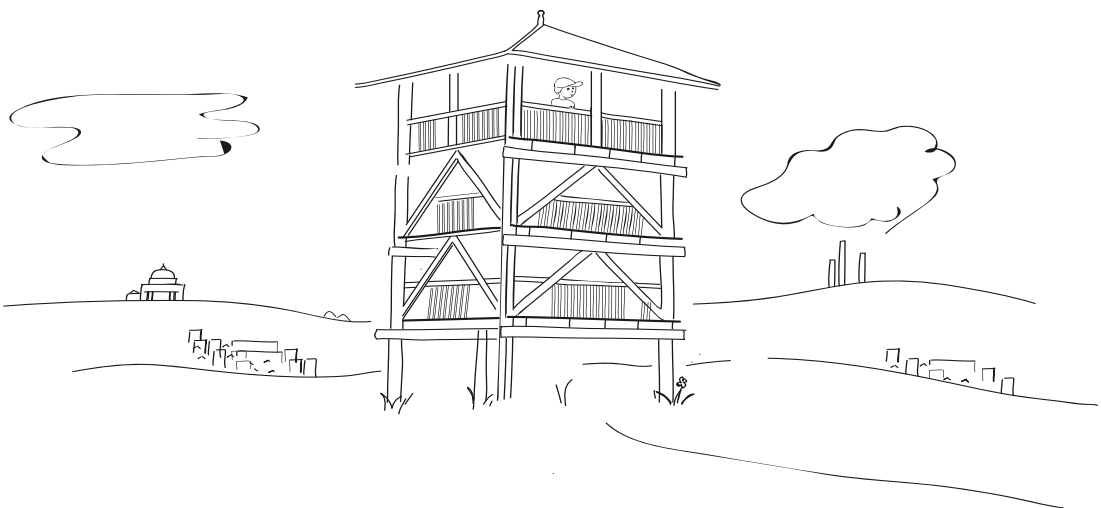
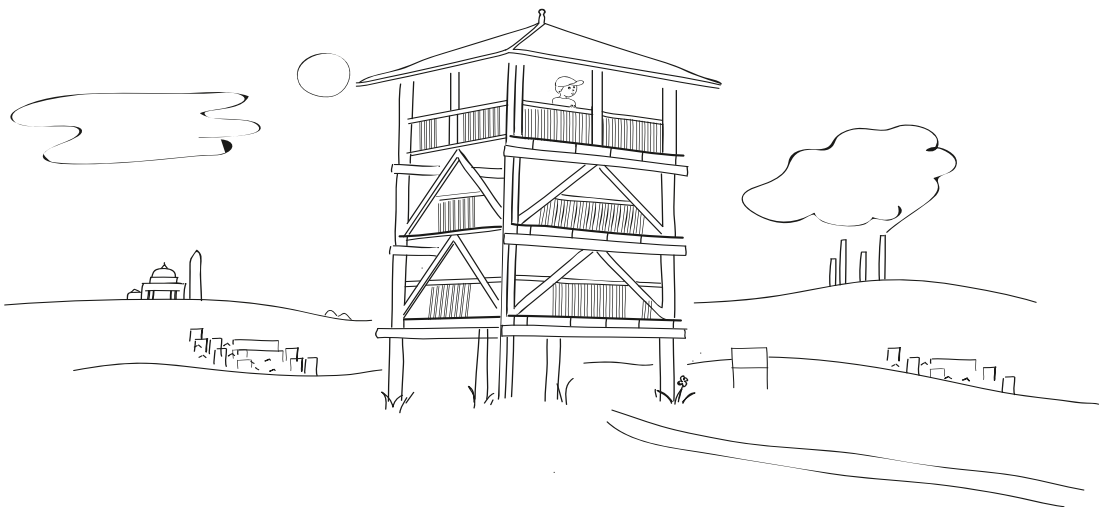
CEGIELSKI

KOSMOWSKI

Na najwyższym wyniesieniu Pojezierza Gnieźnieńskiego – Wale Wydartowskim (167 m n.p.m.), znajduje się wieża widokowa o wysokości 12 m. Przy dobrej pogodzie widać z niej: Trzemeszno i Mogilno, katedrę w Gnieźnie, zarys Inowrocławia (30 km), a także cementownię w Barcinie (20 km), kominy elektrowni w Koninie (50 km), a nawet kopułę Bazyliki w Licheniu (55 km). Gdy będziecie w okolicy, warto wspiąć się na wieżę, aby podziwiać wspaniały krajobraz naszej gminy.

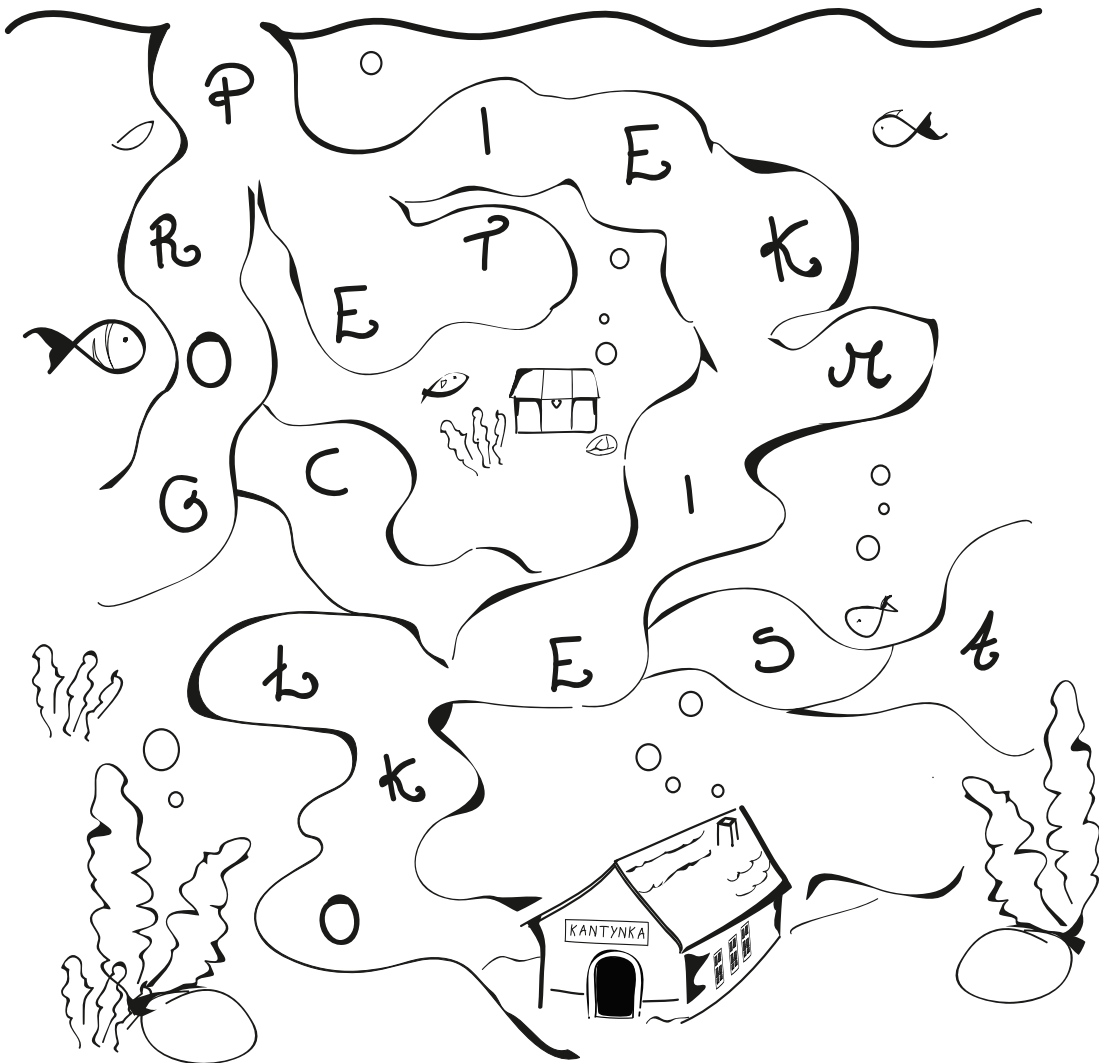
Zadanie: Przyjrzyj się uważnie, a następnie wskaż 8 szczegółów, którymi różnią się te dwa obrazki. Dorysuj brakujące elementy, a później pokoloruj ilustracje.

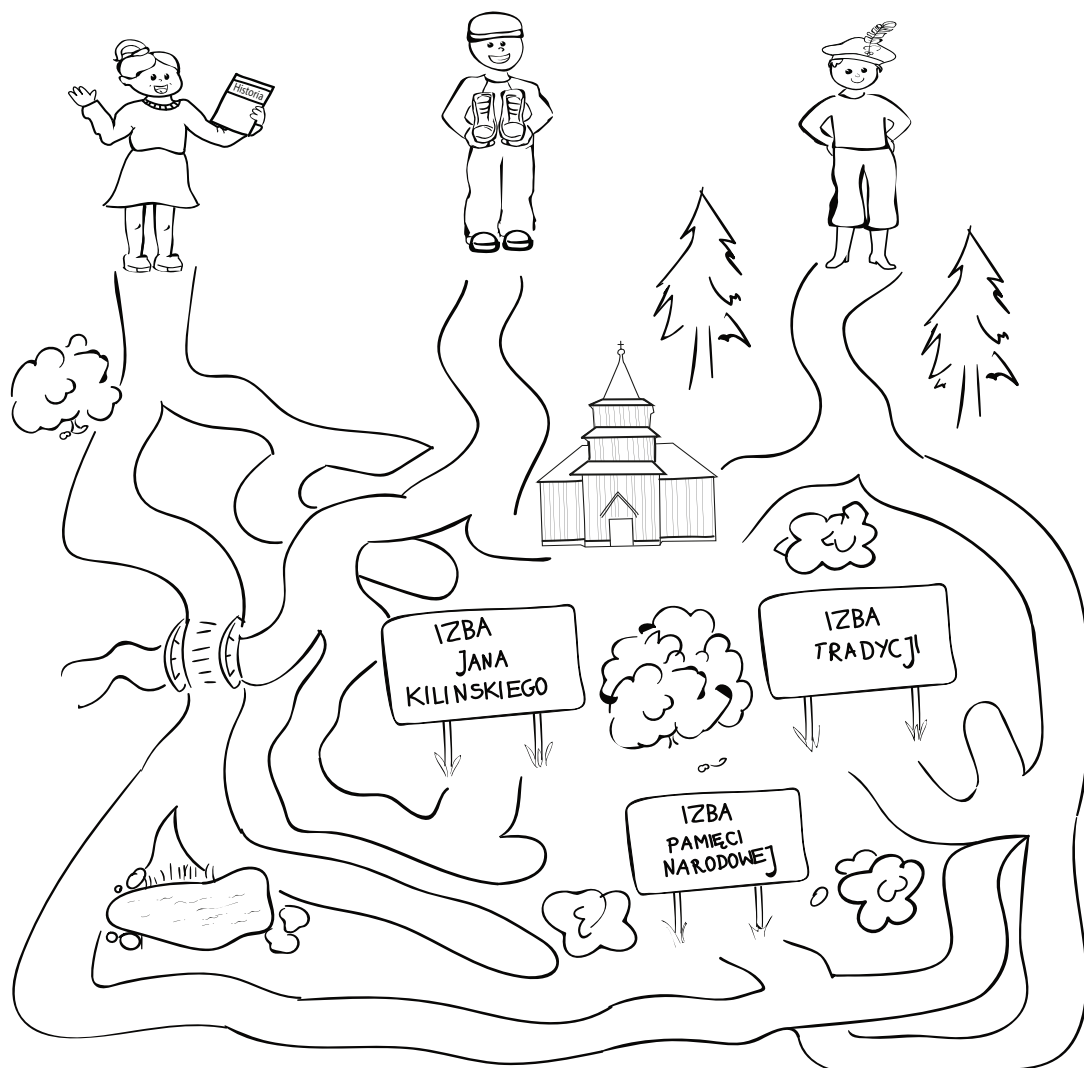
Z Trzemesznem wiąże się wiele legend. Jedna z nich dotyczy pewnego jeziora. Przy jednej z dróg znajdowała się kantynka, w której biesiadowali zbójcy, bluźniąc przeciw Chrystusowi. Nagle zatrzęsała się ziemia, ogień piekielny ogarnął całą kantynkę i pochłoniął zbójców wraz z niezliczonymi bogactwami. Na miejscu kantynki pojawiło się małe ciemne jezioro.

Zadanie: Zastanów się i wskaż drogę na dno jeziora do zatopionej kantynki. Zbierz litery na właściwej drodze i odczytaj hasło, aby wiedzieć, jak nazywało się to jezioro.

Gmina Trzemeszno to miejsce, gdzie historia odgrywa bardzo dużą rolę. Możemy tu podziwiać cenne zabytki, liczne miejsca pamięci narodowej oraz izby pamięci. Wielbicieli historii z pewnością zaciekawi **Izba Pamięci Narodowej w Niewolnie im. Henryka Wrzeszczyńskiego** upamiętniająca zbrodnie II wojny światowej. Kto chce dowiedzieć się więcej o bohaterskim szewcu rodem z Trzemeszna powinien udać się do **Izby Jana Kilińskiego**. Natomiast na tych, którzy chcą poznać historię jednej z najstarszych szkół w Polsce czeka **Izba Tradycji w Zespole Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Trzemesznie**.

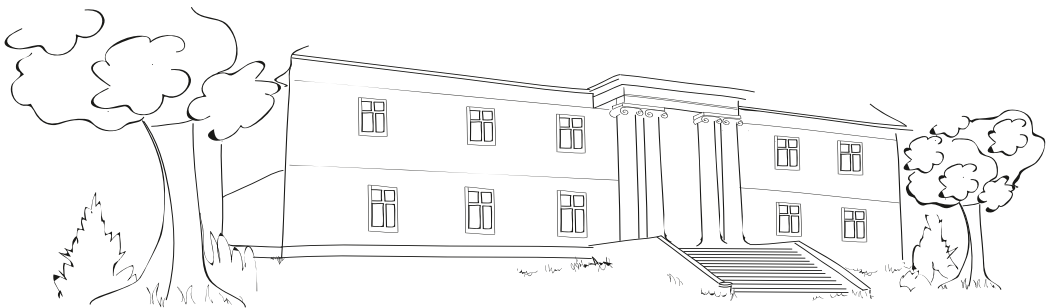
Zadanie: Spróbuj razem z dziećmi przejść przez labirynt i przekonaj się, w której z izb każde z nich postanowiło spędzić swój wolny czas.

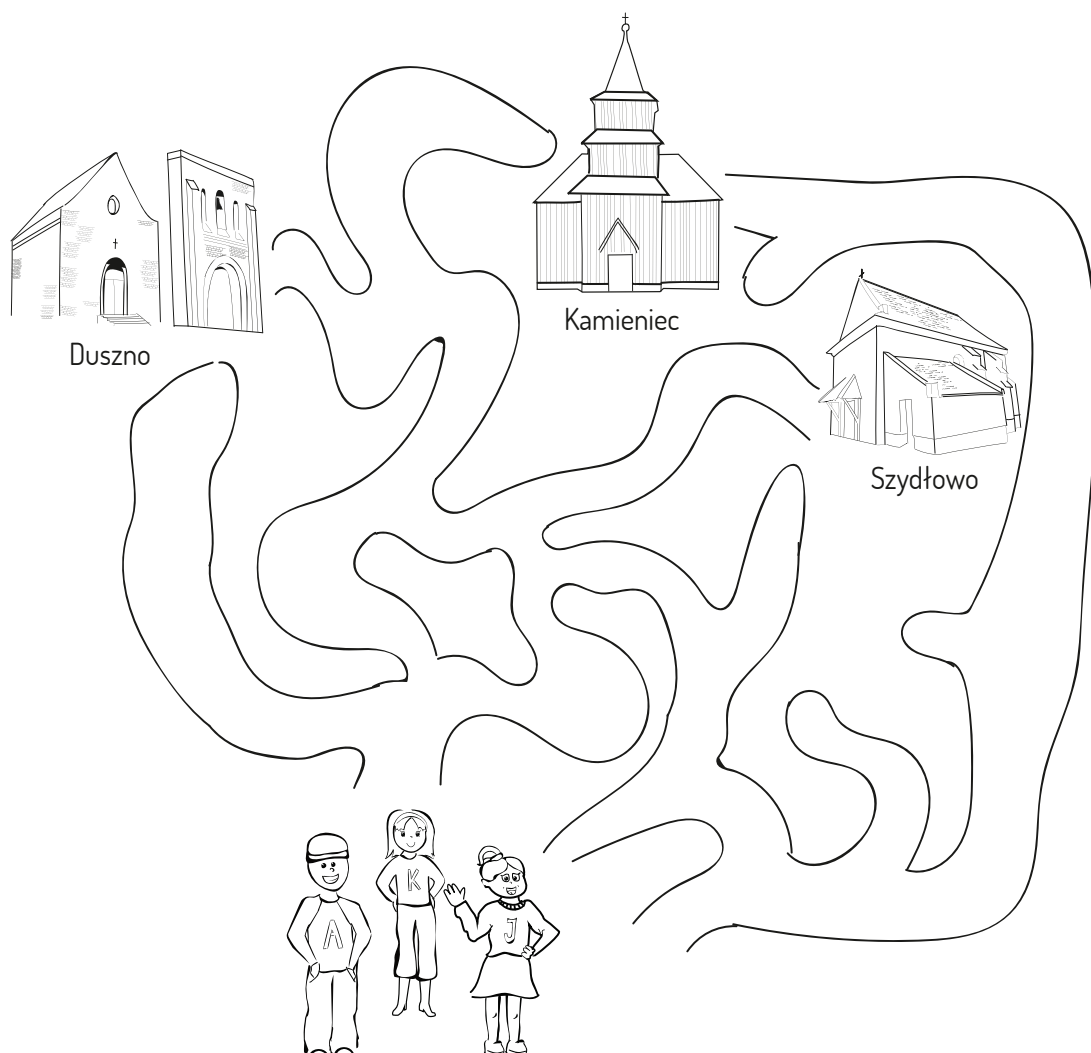
W oddalonym od Trzemeszna o ok. 5 km Kruchowie, na sztucznie usypanym wzgórzu, stoi zabytkowy dwór. Dawniej od wschodu otaczały go mokradła, a od północy głęboka fosa. Na dworskim podwórzku stoi do dziś spichrz z przełomu XVIII i XIX wieku, również warto go zobaczyć. Obecnie część dworu pełni funkcje mieszkalne, a w części ma swoją siedzibę biblioteka.

Zadanie: Na podstawie wzoru zamieszczonego u góry, dokończ rysunek przedstawiający dwór w Kruchowie, a następnie pokoloruj obrazek.

Na terenie gminy Trzemeszno, oprócz trzemeszeńskiej bazyliki, znajdują się również kościoły, które warto odwiedzić. Jednym z nich jest pięknie położony w pobliżu jeziora Kamienieckiego, cenny zabytek architektury drewnianej – kościół pw. Jakuba Starszego w Kamieńcu. Natomiast w Szydłowie znajduje się kościół pw. Najświętszej Marii Panny i św. Józefa, nieopodal którego stoi murowana z czerwonej cegły brama – dzwonnica. Również w Dusznie brama – dzwonnica stanowi wejście do kościoła pw. św. Doroty, w którym znajduje się XVIII-wieczny ołtarz główny i ołtarze boczne.

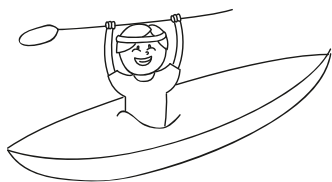
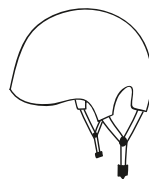
Zadanie: Zaprowadź Kasię do kościoła w Kamieńcu, Adasia do kościoła w Szydłowie, a Justynkę do kościoła w Dusznie. Zrób to tak, by dzieci nie spotkały się nawet na krótkim odcinku.

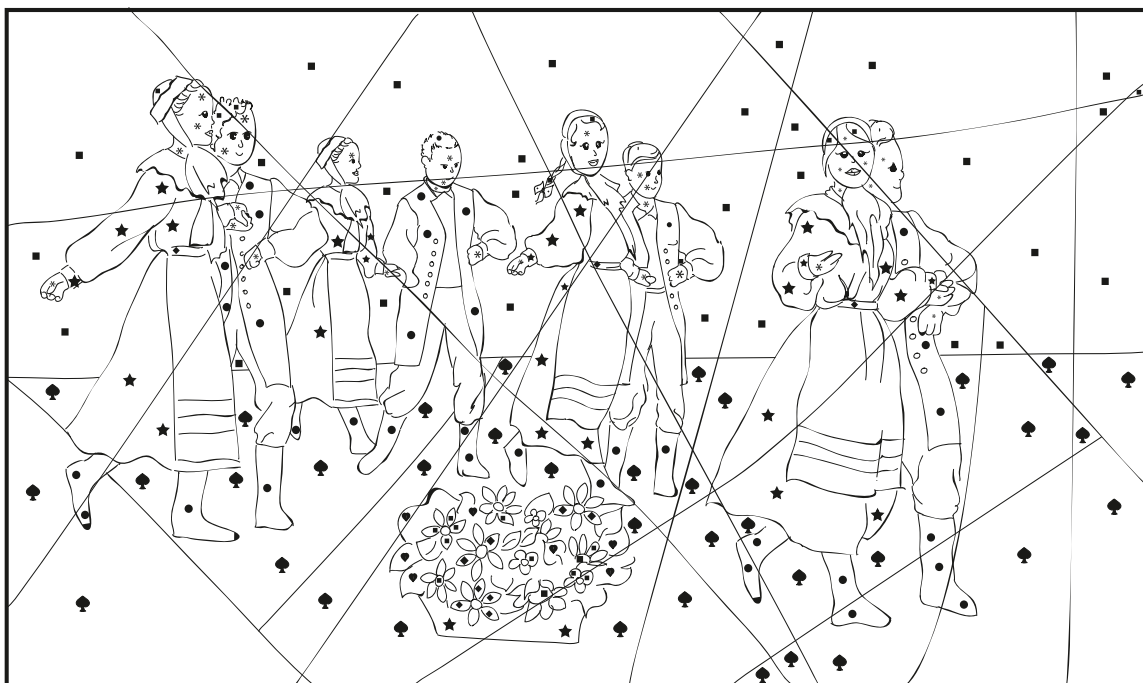
Gdy spędzasz czas w gminie Trzemeszno, pamiętaj o zachowaniu zasad bezpieczeństwa. Jeśli wybierasz się na wycieczkę rowerową, zawsze zakładaj elementy odblaskowe i kask, a gdy planujesz spływ kajakowy lub rejs żaglówką, koniecznie ubierz kapok ratunkowy. Miłośnicy biegania i nordic walking muszą pamiętać o odpowiednim obuwiu.

Zadanie: Połącz przedmioty potrzebne do uprawiania poszczególnych sportów w gminie Trzemeszno z odpowiednimi osobami. Następnie pokoloruj obrazki.

Aktywne spędzanie czasu w Trzemesznie to również świetna zabawa podczas koncertów lokalnych zespołów tanecznych: Zespołu Pieśni i Tańca „Strzecha” oraz Artystycznego Zespołu „Świerszcze”. „Strzecha” to dzieci i młodzież, która w swoich programach ma tańce i przyśpiewki z wielu regionów Polski. Natomiast „Świerszcze” to grupa dziewczyn tańczących inscenizacje, miniatury taneczne oraz taniec charakterystyczny i nowoczesny. Oba zespoły biorą udział w wielu konkursach tanecznych w kraju i za granicą odnosząc ogromne sukcesy.

Zadanie: Pokoloruj obrazek według schematu kolorów, aby dowiedzieć się, na koncert którego z opisanych zespołów wybrały się dzieci na spędzenie sobotniego popołudnia.

★ Jasny niebieski

♣ Brązowy

♥ Zielony

■ Żółty

● Czarny

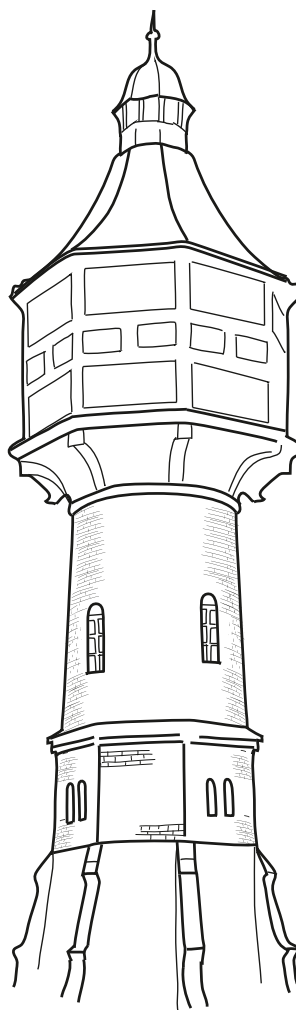
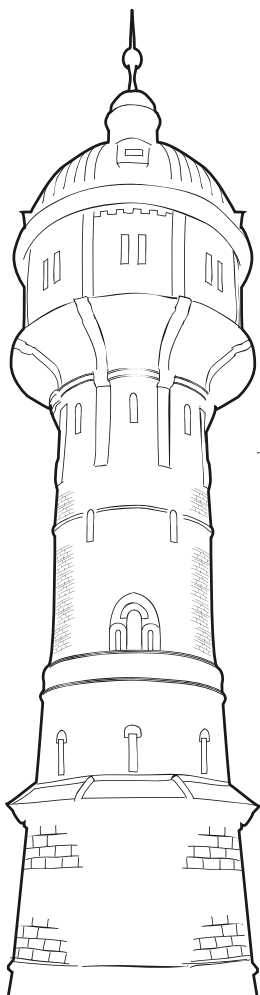
◆ Czerwony

* Pomarańczowy

Na wzniesieniu górującym nad miastem, widoczna z daleka stoi wybudowana w 1905 roku 41-metrowa wieża ciśnień. Wykonana z czerwonej cegły konstrukcja wieży stanowi budowlę, pod której szczytem zamontowano zbiornik zasilający sieć wodociągu miejskiego. Wieża ciśnień od ponad stu lat nieprzerwanie zapewnia potrzebne ciśnienie hydrostatyczne wody w całym mieście i stanowi jego widokową ozdobę.

Zadanie: Przyjrzyj się rysunkom dwóch wieży ciśnień - jedna z nich to wieża trzemeszeńska. Wskaż która. Obrysuj ją kółkiem. Następnie pokoloruj obrazek.

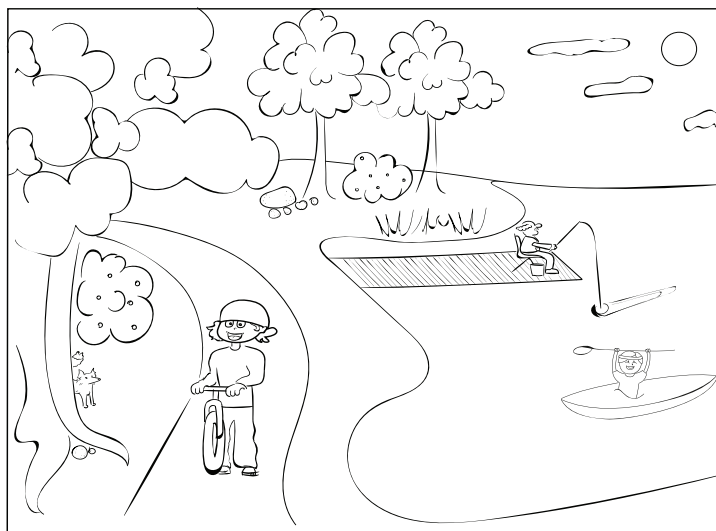
Jedną z głównych atrakcji gminy Trzemeszno są dziewiętnastowieczne kuźnie w Wydartowie i Trzemżalu. Nieczynny zabytek techniki w Wydartowie cechuje charakterystyczny komin z założonym na nim bocianim gniazdem. Kuźnia ta wybudowana została z pozyskanego kamienia i czerwonej cegły. Natomiast kuźnia w Trzemżalu wybudowana została z czerwonej cegły, krytej dachówką. Obie kuźnie stanowią dobrze zachowane obiekty przemysłowe i zabytki techniczne.

Zadanie: Odszukaj i policz, ile bocianów ukryło się w pobliżu zabytkowej kuźni w Wydartowie, a następnie pokoloruj obrazek pisakami lub kredkami.

Gmina Trzemeszno to również idealne miejsce dla miłośników turystyki rowerowej. Znajdziecie tu wiele szlaków prowadzących m.in.: dookoła gminy, na punkt widokowy, wokół jeziora Popielewskiego, plac Michała Kościeszy Kosmowskiego. Rowerowe zwiedzanie gminy Trzemeszno to wspaniała rozrywka dla całej rodziny, a także okazja do poznania wielu przepięknych i atrakcyjnych miejsc.

Zadanie: Zastanów się i znajdź 7 różnic między rysunkami górnym i dolnym. Na dolnym obrazku dorysuj brakujące elementy, a następnie pokoloruj obie ilustracje.

Symbolem Trzemeszna jest święty Wojciech, biskup, męczennik i patron Polski. Legenda głosi, że podczas podróży misyjnych do Prusów w 997 roku św. Wojciech zatrzymał się pod Trzemesznem i strudzony napił się wody ze źródła, zaś w miejscu tym woda na wieki nabrała cudownej mocy uzdrawiania. Dziś znajduje się tu ulica, która nosi nazwę – Źródełko.

Biskup nauczając Prusów zginął śmiercią męczeńską, a wykupione przez księcia Chrobrego ciało sprowadzono do Gniezna. Według podań, gdy kondukt przebył większość drogi do Gniezna i pozostała tylko „pagórkowata okolica, porośnięta gęstymi czeremchami, gdzie na ziemi leżało mnóstwo kamieni” i „dalsza podróż była niemożliwa”, wędrowcy zatrzymali się i „zaczęli stawiać świątynię”. Powiadomiono o tym Chrobrego, który przybywszy osobiście „nad wierchołkami drzew, wśród porośniętego czeremchą pagórka” ponoć „ujrzał wspaniały kościół”. Po ceremonii pogrzebowej „wokół kościoła zaczęła się rozrastać osada. Nazwano ją Trzemeszno” (cyt.: Panowicz, 2004:73, 75).

Zadanie: Przyjrzyj się kolorowemu rysunkowi herbu gminy Trzemeszno, a następnie pokoloruj czarno-biały rysunek.

Trzemeszno to gmina o bogatej historii, którą obrazują liczne miejsca pamięci, przypominające wydarzenia i postacie wybitnych trzemesznian. Nie ma chyba okresu historycznego - powstania, wojny, zrywu niepodległościowego, któremu nie byłoby poświęcone chociażby jedno miejsce pamięci, a zatem sprawdza się tutaj w pełni przypisana Trzemesznu nazwa „niespokojne miasto powstańców”. Jest także grupa miejsc pamięci poświęcona wybitnym rodakom grodu Kilińskiego.

Zadanie: Znaczna część miejsc pamięci znajduje się na Cmentarzu Parafialnym w Trzemesznie. Zabierz mamę i tatę na spacer i idąc aleją główną cmentarza zatrzymaj się przy miejscach pamięci na chwilę refleksji i zadumy nad chlubną przeszłością naszej gminy.

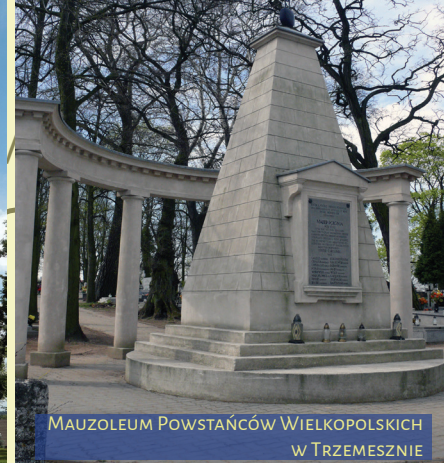

PRZYSTAŃ NAD JEZIOREM POPIELEWSKIM

WIEŻA CISNIEN
W TRZEMESZNI

MAUZOLEUM POWSTAŃCÓW WIELKOPOLSKICH
W TRZEMESZNI

KOŚCIÓŁ PW. JAKUBA STARSZEGO W KAMIEŃCU

IZBA PAMIĘCI W NIEWOLNIE

PAŁAC W KRUCHOWIE

POZNAJ ATRAKCYJNE MIEJSCA W GMINIE TRZEMESZNO

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY
W TRZEMESZNI

ALUMNAT W TRZEMESZNI

PUNKT WIDOKOWY W DUSZNI

OŁTARZ GŁÓWNY BAZYLIKI
PW. WNEBOWZJĘCIA NMP W TRZEMESZNI

Gmina TRZEMESZNO

